

Бойко М. С., ст. гр. Ф13-2т, Рекотов П. В., доц., к. ю. н. – науковий керівник

ПРОБЛЕМИ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра українознавства

Валютне регулювання - діяльність державних органів, спрямована на регламентування порядку здійснення валютних операцій.

В умовах світового фінансового ринку та інтегрування, в Україні актуальним є розроблення ефективної валютної політики. Застосування форм та інструментів валютної політики набуває особливого значення в період загострення фінансової кризи.

Ключовою проблемою для інвестиційної привабливості країни є здатність правил валютного регулювання бути більш гнучкими для іноземних інвесторів. Ці правила повинні дозволяти фізичним та юридичним особам ефективніше працювати на міжнародних ринках.

Будь-які перешкоди зростаючій українській міжнародній торгівлі можуть мати значний вплив як на економічний розвиток усієї країни, так і на благо компаній. Суворі правила валютного контролю є найбільш очевидним прикладом таких перешкод міжнародній торгівлі, які можуть зупинити та загальмувати розвиток багатьох сфер міжнародної торгівлі. Одним з перших завдань реформ, спрямовано на закріплення фінансової стабільності, прискорення розрахунків, залучення в банківську систему надлишкової готівки, забезпечення стабільності курсу національної валюти до іноземних валют.

Як зазначено, Декретом встановлюється виключний список операцій, зокрема, вимагають індивідуальні ліцензії НБУ для їх виконання. Такий список операцій не передбачає кожен можливу ситуацію, і дуже часто операції, які точно не визначені у Декреті, неможливо впровадити в Україні з такої достатньо простої причини, що ні НБУ, ні комерційні банки не можуть бути достатньо впевненими щодо можливості виконання операції з іноземною валютою, якщо ця операція точно не визначена у Декреті. Зусилля НБУ роз'яснити багато невідомостей, які з'являються внаслідок застарілого Декрету, значна кількість міжнародних операцій не може бути виконана без отримання індивідуальної ліцензії НБУ.

З процедурної точки зору отримання ліцензії НБУ є дуже складним який включає збір документів, та деякі довідково-інформаційні документи, такі як підтвердження грошових джерел, яке вимагається для будь-якого інвестування за межами України, навіть якщо йдеться про дуже незначні суми. Більш того, правила НБУ часто регламентують порядок отримання індивідуальної ліцензії тільки у дуже узагальнених випадках, не дозволяючи ніяких процедурних відхилень. Внаслідок цього часто буває необхідно домовлятися з НБУ окремо з приводу будь-якої «незвичайної» ситуації.

Інструкція НБУ №122 “Інструкція про порядок видачі індивідуальних ліцензій на здійснення інвестицій за кордон” інструкція передбачає тільки порядок отримання індивідуальної ліцензії в простому випадку, коли виконується грошова інвестиція за межами України в обмін на акції іноземної компанії. Однак, Інструкція №122 ніяк не пояснює, які саме документи повинні бути надані продавцем клопотання, який намагається, зокрема, виконувати наступне: купувати акції приватної (закриті, не для вільного котирування) іноземної компанії; створити іноземну компанію з обмеженою відповідальністю, котра вимагає, щоб внески до статутного капіталу компанії були зроблені до її фактичної реєстрації у країні реєстрації; безкоштовно отримувати акції іноземної компанії у якості подарунка чи бонусу; отримувати акції іноземної компанії в обмін на акції чи часткові фінансові інтереси в українській чи іншій іноземній компанії.

В підсумку, завдяки такій суворості положень Декрету та впровадженню правил НБУ, більшість простих трансакцій не можуть бути проведені, тому що немає прозорої процедури отримання ліцензії НБУ. На практиці НБУ може дати індивідуальну ліцензію на такі операції